

□□□□□□□□□□,
□□□□□□□□□□□□

УДК 821.161.2.09 Т.
Шевченко

**Любов ДЯЧЕНКО-
ЛИСЕНКО**

**ТАРАС ШЕВЧЕНКО В
ЖИТТІ УКРАЇНЦІВ НА
МУСУЛЬМАНСЬКОМУ
СХОДІ: 80-І РОКИ ХХ
СТОЛІТТЯ**

Мені пощастило у 80-х роках ХХ століття навчатися в Душанбинському державному педагогічному інституті імені Т. Г. Шевченка (м. Душанбе, Таджикистан), тоді мій тато – Микола Дяченко, майор, офіцер-прикордонник, учасник бойових дій в Афганістані – служив у військовій частині, розташованій на території цієї країни. Коли мені довелося обирати з двох вищих закладів, я зупинилася саме на педінституті, оскільки він носив ім'я українського генія-мислителя, майстра слова, художника. На чужині, як свідчить мій досить великий особистий досвід і майже сторічний досвід моєї родини в цілому, особливо загострено відчуваєш власну національну приналежність, одночасно гордість і невимовну тугу, тому що Батьківщина в той час дуже далеко від тебе. Так склалося, що я від народження була в прикордонних частинах. Ставши трохи дорослішою, я з подивом придивлялось до нового поповнення "погранців", бачила, як багато серед них, саме в Середній Азії, було українців, чула, як вони розмовляють українською один з одним і зі своїми командирами, серед яких також було багато вихідців з України. Так Україна в моїй свідомості перетиналася з мусульманським Сходом. У 7-му класі (тоді я навчалася в Туркменістані) на уроці з російської літератури ми вивчали вірш Тараса Шевченка "Заповіт" у російському перекладі. Вчителька із захопленням

розповідала нам про життя і творчість геніального українця, наголосила, що Тарас Григорович був у засланні на Мангишлаку. Мені з дитинства були відомі ці географічні назви, оскільки Каспійське море, яке ми з родиною перетинали паромом, їдучи у відпустку в Україну або повертаючись із відпустки, поділено між кількома державами, а саме: Азербайджан, Іран, Казахстан, Туркменістан. І для мене перебування нашого генія – Тараса Шевченка – в Азії завжди було "знаковим", "сакральним". Це відображало долю частини українців, які також із різних причин жили, працювали, навчалися на мусульманському Сході.

У нашій приватній бібліотеці є "Кобзар", котрий мандрував з нами мусульманським Сходом. Колись я побачила, як мама читала Тараса Шевченка і плакала. Це було для мене дитячим шоком, потрясінням. Перебування на чужині – це завжди випробування.

У Душанбинському педінституті імені Т. Г. Шевченка було багато українців-студентів і викладачів. Щовесни відбувалося свято "Бустон" ("Свято весни"). Наша землячка Інна Зіновіївна Тарасинська (тоді – доцент Душанбинського державного педагогічного інституту імені Т. Г. Шевченка, зараз – Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького) проводила ці свята, ми разом із людьми різних національностей, а серед них були таджики, туркмени, узбеки, уйгури, співали українських пісень, одягали українські строї, дівчата були у віночках. Я завжди декламувала твори Т. Г. Шевченка.

Переконана, українці на мусульманському Сході – це особлива історія в новітніх шевченкознавчих дослідженнях.

***** Шевченків Світ *****